

TALOUSARVIOALOITE 775/2008 vp

Määrärahan osoittaminen 4H-toimintaan

Eduskunnalle

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmassa ja käytännön toiminnassa korostuu Suomen selviytymisstrategia monien tulevaisuuden haasteiden edessä. Tulevaisuutta ei voi suunnitella ja siihen vaikuttaa ilman, että erityinen huomio kiinnitetään lapsiin ja nuoriin.

Hallitus korostaakin lasten, nuorten ja perheiden asemaa erityisellä politiikkaohjelmalla. Hallitus on myös antanut lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman 2007—2011. Maaseudun asuttuna ja elävänä säilyttämisen osalta hallitusohjelmassa todetaan, että elinvoimaisuuden ja palveluiden turvaamisessa tarvitaan myös nuoria. Hallitus ilmoittaaakin tukevansa maaseudun nuorten yrittäjyyden ja työelämävalmiuksien edistämistä.

Väestön ikärakenteen muutos johtaa työikäisen väestön määrän supistumiseen. Työvoiman riittämättömyys on suuri uhka vahvalle talouskasvulle ja välttämättömien palvelujen turvaamiselle erityisesti maaseudulla. Tärkeää onkin, että myös mahdollisimman moni nuori on työkykyinen ja -haluinen sekä omaa yritteliään elämänsentään. Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen ennakolta on taloudellisesti, sosiaalisesti ja inhimillisesti monin verroin edullisempaa kuin jälkikäteistoimenpiteet.

Kuluvana vuonna 80 vuotta täyttävä 4H-nuorisotyö edistää lasten ja nuorten omatoimisuutta, yritteliäisyyttä ja työelämävalmiuksia. Lasten ja nuorten oman elämän hallintaa ja kasvamista vastuullisuuteen kehitetään 4H-kerhoissa monipuolisilla kasvatuksellisilla menetelmillä, kouluttamalla nuoria erityyppisiin työtehtäviin sekä

työllistämällä nuoria markkinaehtoisesti erilaisissa palvelutehtävissä. 4H-nuorisotyö edistää myös vuorovaikutustaitoja, monikulttuurisuutta sekä luonnon ja ympäristön kunnioitusta. Erityisen vahvaa on 4H-järjestön metsällinen toiminta, jossa nuori saa realistisen metsä- ja luontokäsityksen saaden eväitä metsällisiin ammatteihin ja valmiuksia myös metsänomistajaksi.

4H-harrastus ulottuu lähes jokaiseen kuntaan ja kaupunkiin. Viime vuosina 4H-harrastuksen suosio on kasvanut ja alueellinen kattavuus parantunut. Noin 3 000 kerhoa tarjoavat toiminnan mahdollisuuksia syrjäisilläkin kylillä. Jäsenmäärä on kasvanut yli 84 000:een. Vuosittain 4H-järjestö työllistää noin 8 000 nuorta. Tämän lisäksi järjestö tarjoaa vuosittain työtilaisuuksia yli 1 500 aikuiselle, joista työvoimahallinnon tuilla työllistettyjä on noin 800. Tällä tavoin edesautetaan työttömien polkua takaisin työelämään ja pysyviin työsuhteisiin. Yhä useammin paikallinen 4H-yhdistys auttaa kuntaa nuorisopalvelujen tuottamisessa. 4H-nuorisotyö ehkäisee syrjäytymistä ennakolta. Valtiontalouden tarkastusviraston mukaan syrjäytynyt nuori maksaa yhteiskunnalle 700 000 euroa kansantulon menetyksenä. Lisäksi tulevat muut julkisvallan kustannusrasitteet.

4H-nuorisotyö edellyttää luonteensa vuoksi (yrittäjyys- ja työelämäkasvatus ja -neuvonta, nuorten laajamittainen työllistäminen) palkattua työvoimaa. Yleensä 4H-yhdistyksessä onkin päätoiminen toiminnanjohtaja. Myös kunnat osallistuvat 4H-yhdistystensä rahoitukseen. Tunnetusti kuntien taloudellinen tilanne on usein vaikea.

Suuri riski on, että valtionavun mahdollinen aleneminen johtaa myös kuntarahoituksen laskuun. Em. yhteisvaikutus voi pahimmillaan olla 4H-nuorisotyölle hyvin kohtalokasta.

4H-työhön osoitetun valtionavustuksen määrä on ollut enimmillään 5,55 milj. euroa vuonna 1991. Tämän jälkeen määräraha supistui 1990-luvun laman paineessa, eivätkä määrärahan muuttamat korotukset ole tämän jälkeen kyenneet kattamaan edes yleistä kustannustason nousua. Seurauksena on ollut 4H-nuorisotyön henkilöresurssien vuosittainen väheneminen. Hallituksen esityksessä vuoden 2009 talousarvioksi määrärahaa ehdotetaan edelleen supistettavaksi.

Tulevat vuodet ovat 4H-nuorisotyön resurssien kannalta poikkeuksellisen haasteellisia. Huo-

mattavia kustannuspaineita aiheutuu paitsi yleisen hintatason nousun nopeutumisesta myös ennakoidusta yleisestä palkkaratkaisusta. Lisäksi nopea kuntarakenteen muutos on suuri haaste myös 4H-nuorisotyölle. Kuitenkin 4H-nuorios-työtä tarvitaan enemmän kuin koskaan autta-maan nuoria ja yhteiskuntaa selviämään tulevai-suuden muospaineista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2009 talousarvioon momentille 30.10.55 lisäyksenä 500 000 euroa valtionapuna 4H-toimintaan.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Eero Reijonen /kesk
Heikki A. Ollila /kok
Unto Valpas /vas
Hannakaisa Heikkinen /kesk
Klaus Pentti /kesk
Timo Kaunisto /kesk
Susanna Haapoja /kesk

Juha Rehula /kesk
Esko Ahonen /kesk
Katri Komi /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Hannu Hoskonen /kesk
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Esa Lahtela /sd